

Urząd Województwa Białostockiego
Wydział Bezpieczeństwa Publicznego

Tygodniowe sprawozdania sytuacyjne

1929

WOJEWODA BIAŁOSTOKI

Nr BP 234/29.T

Białystok dn 9 lutego 1929 r

Sytuacyjne sprawozdanie
tygodniowe Nr 6 za czas
od dnia 2 do dnia 9 lu-
tego 1929 r

TAJNE PIŁNE

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Pan Dyrektor Departamentu II

W Warszawie

Przesyłam Ministerstwu sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe
Nr 6 za czas od dnia 2 do dnia 9 lutego 1929 roku

Za Wojewodę

Heininger
Naczelnik Wydziału Bezp Półl

Opisy otrzymują :

- 1/ Pan Wojewoda w Wilnie
- 2/ " " w Brześciu n/B.
- 3/ " " w Nowogródku
- 4/ " " w Lublinie
- 5/ " " w Warszawie
- 6/ " " w Tarnopolu
- 7/ " " w Stanisławowie
- 8/ Pan Prokurator przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie
- 9/ " " " " w Wilnie
- 10/ " " " " Okręgowym w Grodnie
- 11/ " " " " w Białymstoku
- 12/ " " " " w Łomży
- 13/ " " " " w Suwałkach
- 14/ Sam. Ref. Inf. D. O. K. III w Grodnie
- 15/ " " " " IX w Brześciu n/B.
- 16/ " " " " I w Warszawie
- 17/ Dowództwo 6 Brygady K. O. P. w Wilnie
- 18/ Urząd Sledczy w miejscu
- 19/ Wsk. soy P. P. Starostowie Powiatowi Województwa Białostockiego
- 20/ Dowództwo 6 Półbrygady K. O. P. w Grodnie

15.11.29
L 76

[Starostwo Ostrowskie]
Woj. Białostockie

Wojewoda Białostocki

Nr.BP.234/29.T.

1
2
Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6

Białystok dnia 9 lutego 1929 r.

za czas od dnia 2 do dnia 9 lutego

1929 roku.

I. Sytuacja ogólna.

Podobnie, jak poprzedni okres sprawozdawczy, ubiegły tydzień nie nastręczył Urzędowi Wojewódzkiemu bardziej charakterystycznych spostrzeżeń. Ruch polityczny wyczerpuje zebranie Komitetu Powiatowego BBWR. w Białymstoku i poczynania organizacyjne PSL "Piast" w powiecie bielskim, zaś ruch zawodowy akcja organizacyjna Sekretariatu Okręgowego Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Drzewnego w Białowieży, powiatu bielskiego, zmierzająca do zorganizowania robotników wszystkich ośrodków przemysłu drzewnego w powiecie bielskim i prowadzona równolegle z akcją organizacyjną PPS. oraz pewnego rodzaju walka grodzieńskiego oddziału Związku Zawodowego Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej w sanacyjnych zarządzeniach Komisarza Kas Chorych w Grodnie, Korzeniowskiego.

Z innych przejawów życia ludności na terenie Województwa Białostockiego zasługuje na uwagę odbyty dnia 30 ub.m. w Wołkowysku zjazd rolników powiatu wołkowyskiego, będący niejako pierwszym krokiem do działalności na terenie Województwa Chrześcijańskiego Związku Rolników, któremu zjazd ten widocznych efektów organizacyjnych nie przyniósł.

W stanie bezpieczeństwa publicznego poważniejsze zmiany nie zaszkły.

Stan bezrobocia uległ dalszemu pogorszeniu. Liczba bezrobotnych w czasie od dnia 31 ub.m. do dnia 7 b.m. wzrosła z 5550 do 5968; liczba ta nie obejmuje bezrobotnych zrekrutowanych na wyjazd do Francji.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI.

Nr.BP. 234/29.T.

Dnia 9.lutego 1929 r.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6.

II. Przegląd prasy.

a/ Prasa polska.

Prasa grodzieńska.

Prasa grodzieńska w ub.tygodniu poświęcała wiele miejsca dwom aktualnym sprawom lokalnym, jakimi są - dotychczasowa działalność Rady Miejskiej miasta Grodna i kryzys, przeżywany przez teatr miejski.-

"Nowy Dziennik Kresowy" i "Głos Prawdy Ziemi Grodzieńskiej", traktując o działalności Rady Miejskiej, stwierdzają, że przy obecnym układzie sił w Radzie i trwających ciągle tarcjach pomiędzy poszczególnymi jej klubami radzieckimi, Rada Miejska istnieć nadal nie może, dotychczasowa jej bowiem działalność doprowadziła do pogorszenia się gospodarki miejskiej, a trwający ferment w samorządzie miejskim niepokoi społeczeństwo, które z niecierpliwością oczekuje jak najrychlejszego uzdrowienia stosunków w Radzie.-

W związku z ustąpieniem z Rady Miejskiej w ub.tygodniu radnego Derszenia oraz poprzedniemu ustąpieniu radnych Biegańskiego i Chojnowskiego, wspomniane czasopisma podkreślają, że radni, którzy dbali przede wszystkim o interes i dobro ogółu, a nie chcieli ponosić odpowiedzialności za dalszą działalność Rady Miejskiej, zmuszeni byli z niej ustąpić.-

Jako radykalny, lecz jedynie możliwy środek uzdrowienia gospodarki miejskiej w Grodnie - czasopisma wskazują na szybkie rozwiązanie obecnej Rady.-

Sprawę kryzysu teatralnego rozpatrywały wszystkie czasopisma polskie, które stwierdzają jednomyślnie, że teatr miejski w Grodnie znajduje się w stanie katastroficznym. Wskutek nieudolnej gospodarki miejskiej.-

Omawiając szczegółowo przebieg odbytego dnia 30.ub.m. posiedzenia komisji teatralnej przy udziale przedstawicieli społeczeństwa, prasa zaznacza, że rozwiązanie umowy z dotychczasowym dyrektorem teatru Jaroszyńskim i przejęcie teatru przez Związek Artystów Scen Polskich nie rozwiązuje kwestji dalszego istnienia teatru i zaznacza jednocześnie, że dopóki teatrem kierować będzie skompromitowany na gruncie grodzieńskim Skapski - w dalszym ciągu zajmować będzie krytyczne stanowisko w sprawach dotyczących teatru miejskiego w Grodnie.-

"Nowe Życie" w nrze 11-ym z dnia 3.lutego 1929 r. zamieszcza artykuł p.t. "Zmierzch dyktatury", w którym nawiązując do ostatnich wypadków w Rosji Sowieckiej, Hiszpanji i Litwie Kowieńskiej - zaznacza, że jeżeli nie dziś, to jutro nadejdzie straszna dla dyktatorów fala i, że zmierzch dyktatury jest tak możliwy, jak możliwemi były jej narodziny, poczem konkluduje, że dyktatura, jako forma przejściowa rządzenia państwami, musi ustąpić miejsca stosunkom normalnym i rządowi według woli narodów.-

W przeglądzie prasy pismo stwierdza, że Sejm znajduje się na rozdrożu i, że obecna większość sejmowa liberalno-lewicowa rozpoczęła otwartą walkę z kościołem katolickim, przyczem walki tej dopatruje w uchwaleniu przez Sejm ustawy o międzynarodowym prawie małżeńskim, niezgodnem - zdaniem pisma - z prawem kanonicznem, oraz przyjęciu w komisji administracyjnej Sejmu wniosku posła Putka o świadczeniach kościelnych, w czem pismo dopatruje naruszenia konkordatu i w związku z tem zaznacza, że obecna większość sejmowa własnymi rękoma kopie grób dla parlamentaryzmu i Sejmu, który podnosi świętokradzką dźmądkoń na prawa i świętości religijne w olbrzymiej większości obywateli kraju.-

W nrze 12-ym z dnia 7.b.m. - w artykule p.t. "Socjalizm wrogiem katolicyzmu" "Nowe Życie" traktuje obszernie wystąpienie posłów stronnictw lewicy w Komisji

budżetowej Sejmu i skreślenie sumy 40.000 złotych, przeznaczonej dla Uniwersytetu katolickiego w Lublinie.-
W przyczynowym związku z tem pismo ilustruje negatywny stosunek socjalizmu do kościoła katolickiego, przeprowadza analogję pomiędzy programem socjalizmu i komunizmu, stwierdza pokrewieństwo socjalizmu z komunizmem i wyraża obawę, że socjalizm drogą podkopywania fundamentów kościoła katolickiego - podkopać może także państwowość polską.

Prasa łomżyńska.

W nrze 5-ym z dnia 31.ub.m. tygodnika " Życie i Praca " zamieszczone zostały artykuły p.t. "Rozsądźcie sami, kto winien" i " Kaplica w b. pałacu Branickich, a dzisiejszym Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku". Wobec tego, że artykuły te zawierały w treści cechy przestępstw, karanych z mocy artykułu 1-go Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 r. - Starosta Powiatowy w Łomży zarządził zajęcie całego nakładu wspomnianego numeru tygodnika i wystąpił do Urzędu Prokuratorskiego w Łomży z wnioskiem o poparcie jego zarządzenia w Sądzie Okręgowym przy rozpatrywaniu przez tenże Sąd sprawy zajęcia nakładu.-

Wydany w drugim nakładzie numer 5-y tygodnika, w którym opuszczone zostały zakwestjonowane artykuły - zawiera tekst interpelacji posła Stanisłukisa i innych z Klubu narodowego, złożonej Panu Ministrowi Komunikacji w dniu 31. stycznia b.r. w sprawie wypłaty należności za grunty, wywłaszczone w roku 1915 pod budowę kolei Śniadowo - Łomża.-

W związku z tem zaznaczam, że sprawa wypłaty odszkodowań za wywłaszczone pod kolej grunty po ich klasyfikowaniu i oszacowaniu przesłana została przez Starostę Powiatowego w Łomży do Ministerstwa Komunikacji w dniu 5. b.m. za L. 1146.-

Wspólna Praca. w nrze 1-ym z dnia 1. b. m. - w artykule p.t. " Z Sejmu " oświetla z punktu widzenia zasad programowych P.P.S. niektóre z będących na porządku dziennym obrad Sejmu projekty ustaw, zaś w artykule p.t. " Rozwiązanie wiecu " /artykuł posła dra M. Czarnieckiego / wyjaśnia okoliczności, w jakich rozwiązany został wiec sprawozdawczy posła dra Czarnieckiego dnia 30. grudnia ub. r. w Szumowie, powiatu Łomżyńskiego, poczem przytacza dosłownie tekst interpelacji, złożonej dnia 15. stycznia b. r. Panu Prezesowi Rady Ministrów przez posłów Z.P.P.S. w sprawie rozwiązania tego wiecu. - W związku z tem zaznaczam, że przebieg rozwiązania wiecu posła dra M. Czarnieckiego dnia 30. grudnia ub. r. w Szumowie przedstawiony został Ministerstwu w sprawozdaniu sytuacyjnem Nr. 1. z dnia 5. stycznia b. r. i w sprawozdaniu z dnia 5. lutego b. r. Nr. BP. 559/29 Z.

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$

Wojewoda Białostocki

Nr. BP. 324/29.T.

Dnia, 9 lutego 1929 roku.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr. 6.

III. Polski ruch polityczny.

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem.

Powiat Białostocki:

Dnia 2 b.m. w Białymstoku pod przewodnictwem posła Kosiby Piotra odbyło się posiedzenie Powiatowej Rady BBWR, na którym uchwalono:

1/ zwrócić się do przewodniczącego Wydziału Powiatowego Sejmiku w Białymstoku z prośbą o zwołanie konferencji z udziałem przedstawicieli kółek rolniczych, Centralnego Towarzystwa Rolniczego, Kasy Oszczędności i Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Białymstoku celem omówienia sposobu przyjęcia z pomocą Spółdzielni Rolniczo-Handlowej, finansowo zagrożonej; 2/ dążyć do zunifikowania Centralnego Towarzystwa Rolniczego i Związku Kółek Rolniczych w jedną organizację rolniczą; 3/ dążyć wspólnie z Wydziałem Powiatowym Sejmiku w Białymstoku do zrealizowania ^{projektu} uruchomienia cegielni spółdzielczej. Ponadto na konferencji poruszono szereg spraw mniej ważnych, zmierzających do uzdrowienia stosunków na wsi w powiecie białostockim.

Polskie Stronnictwo Ludowe "Piast".

Powiat Bielsk-Podl.

Dnia 2 b.m. we wsi Mikkowice-Macki, gminy Narojki odbyło się zebranie organizacyjne lokalnego koła stronnictwa, zwołane przez Kierownika Sekretariatu Powiatowego PSL "Piast" w Siemiatyczach, Górskiego Władysława. Przemawiał na zebraniu senator Bedmar Alfons. Zgromadzeni na zebraniu /około 50 osób/ postanowili zorganizować Koło Stronnictwa we wsi Mikkowice-Macki i wybrali zarząd Koła, do którego zapisało się 13 osób.

Wojewoda Białostocki

Nr. BP. 234/29.T.

Dnia 9 lutego 1929 roku.

5
Sytr cyjne sprawozdanie tygodniowe Nr. 6.

IV. Polskie związki i stowarzyszenia społeczne.

a/ Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.

Powiat Łomżyński.

W dniach 1 i 2 b.m. w Łomży odbywał się zjazd powiatowy delegatów ognisk Z.P.N.S.P. Omawiano sprawy zawodowe i wychowania fizycznego młodzieży szkół powszechnych.

b/ Związek b.Ochotników Armii Polskiej.

Powiat Grodzieński.

Dnia 27 ub.m. w Grodnie odbyło się doroczne, walne zebranie Związku b.Ochotników Armii Polskiej, na którym po omówieniu dotychczasowej działalności Związku wybrano nowy zarząd w następującym składzie: kierownik Adam Chomianka, zastępca kierownika - Białoszerow Władysław, sekretarz - Lutomski Józef, zastępca sekretarza - Szunejko Adolf, skarbnik - Baran Piotr, oraz na członków zarządu Koncewicz Jan, Łyczkowski Paweł, Dalkiewicz Jan, Koziełko Bolesław i Zdanowicz Stanisław. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Socko Bolesław jako przewodniczący oraz 2-ech członków w osobach: Łyczkowskiego Pawła i Marciniak Władysława. W dyskusji nad działalnością poprzedniego Zarządu omawiano ciężkie położenie byłych ochotników, przyczem ułożono plan dalszego działania Związku.

c/ Związek Podoficerów Rezerwy.

Powiat Grodzieński.

Dnia 27 ub.m. w Grodnie odbyło się doroczne, walne zebranie członków oddziału Związku Podoficerów Rezerwy. Po złożeniu sprawozdania przez Zarząd i Komisję Rewizyjną z działalności za rok ubiegły zebrani członkowie uchwalili zupełne zaufanie Zarządowi Głównemu Związku i gotowość podporządkowania się nadal jego zarządzeniom oraz postanowili prosić Zarząd Główny Związku o pracę

8

mianowanie dotychczasowego Oddziału w Grodnie na Okręg. Ponadto na zebraniu postanowiono przystąpić do wzmożonej pracy na polu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego oraz przeprowadzić zbiórkę dobrowolnych składek na ufundowanie sztandaru związkowego. Po powzięciu powyższych uchwał dokonano wyborów nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

d/ Związek Strzelecki.

Powiat Grodzieński. Dnia 2 b.m. odbyło się poświęcenie i otwarcie Domu Strzelca w Grodnie przy udziale przedstawicieli miejscowych władz administracyjnych i wojskowych, oraz społeczeństwa. Okolicznościowe przemówienie wygłosił podczas uroczystości Starosta Powiatowy w Grodnie, Robakiewicz, który podkreślił, że przysposobienie wojskowe społeczeństwa jest koniecznością państwową, wobec czego wszyscy, komu Polska jest droga, winni należeć do Związku Strzeleckiego, będącego dzisiaj najbardziej scementowaną i dyscyplinowaną organizacją P.W. i W. P.

e/ Organizacje społeczne i rolnicze.

Powiat Wołkowyski. Dnia 31 ub.m. w Wołkowysku odbył się zjazd powiatowy Związku Ziemiaków, zwołany przez Wołkowyskie Okręgowe Stowarzyszenie Rolnicze. Przewodniczył - Bisping, przemawiali zaś inż. Kamiński o spółdzielczości mleczarskiej, prof. Ostapiński o hodowli trzody, inspektor Sikorski o zakładaniu kółek rolniczych i b. posek Ozimina o rozwoju spółdzielczości mleczarskiej w Poznańskim, oraz konieczności zjednoczenia się wszystkich rolników w jednym związku.

f/ Inne.

Komitet Floty
Narodowej w
Grodnie.

Dnia 29 ub.m. w Grodnie odbyło się zebranie Organizacyjnej Powiatowej Komisji Floty Narodowej pod przewodnictwem Nostitz-Jackowskiej. Po wysłuchaniu referatów natury organizacyjnej wybrano do Komitatu - Dowódcę O.K.Nr.III. Generała Litwinowicza, Prezesa Sądu Okręgowego w Grodnie, Godroycia, zastępcę dowódcy dywizji w Grodnie, płk. Sawicki.

7 6
kiego, referenta Starostwa Hentla i Komendanta Pow. PP. nad-
komisarza Micińskiego.

Komitet Opieki Dnia 28 b.m. w Grodnie odbyło się zebranie organiza-
nad Młodzież cyjne Komitetu Opieki nad Młodzieżą, do którego zarządu
w Grodnie. wybrano: Kaleniewicza, dyrektora państwowej fabryki tyto-
niowej Swiechowskiego, Badykęsa, Kulikowskiego i Kozłowie-
go.

Stowarzysze- Dnia 3 b.m. w Białymstoku odbyło się zebranie organi-
nie Przed- sacyjne Stowarzyszenia mieszkańców przedmieść m. Białegosto-
mieść m. Białe- ka pod przewodnictwem Sawickiego Konstantego. Przemawiali:
gostoku. poseł Komiba, Sawicki, Horodeński i inni, którzy pod-
kreślali konieczność powołania do życia tego rodzaju orga-
nizacji w celu poprawy życia gospodarczego mieszkańców
przedmieść. Po dyskusji na ten temat przyjęto statut sto-
warzyszenia i wybrano tymczasowy Zarząd w składzie: Treb-
liński Jan, Sawicki Konstanty, Znajewski Jan, Horodeński
Jan, Sadowski A., Rutkowski A. i Parfjanowicz J.

Wojewoda Białostocki

Nr. BB.324/29.T.

Dnia 9 lutego 1929 roku.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6.

V. Sekty religijne.

Sekta Baptystów w
Wołkowysku.

Dnia 28 ub.m. w Wołkowysku odbyło się zebranie zbora sekty Baptystów, zwołane z okazji przybycia do Wołkowyska duchownych sekty - Stożelca Karola z kolonii Żelów w powiecie Łaskim, Województwa Łódzkiego i Waldemara Alberta Garasa z Łodzi.

Parafia Kościoła Na -
rodowego w Łomży.

Proboszcz Łomżyńskiej parafii Polskiego Kościoła Narodowego, ks. Swierszczewski prowadzi skuteczną w wynikach akcję propagandystyczną wśród robotników, orjentujących się na P.P.S.

Stowarzyszenie Bada-
czy Pisma Sw.

Dnia 31 ub.m. we wsi Turzyn, gm. Brańszczyk w powiecie Ostrowskim bawili nieznani bliżej działacze Stowarzyszenia Badaczy Pisma Sw. w celach propagandystycznych. W związku z tem proboszcz parafii Katolickiej w Brańszczyku ogłosił z ambo-ny, że w wypadku pojawienia się działaczy stowarzyszenia w parafii, należy ich przepędzić, lub też odstawić do najbliższego posterunku policji.

Wojewoda Białostocki
Nr BP. 234/29.T.
Dnia 9 lutego 1929 r.

M 7
Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr 6.

VI. Mniejszości narodowe.

a/ Żydzi

S-nie "Gemilus Haased"
w Szczuczynie.

Dnia 29 ub.m. na zebraniu członków S-nia "Gemilus Haased" w Szczuczynie ukonstytuował się następująco zarząd S-nia: Rosenman Boruch - prezes, Finkielstejn Rubin - sekretarz i Berman Jankiel - skarbnik.

T-wo Linas Chacedek
w Krynkach.

Na zebrania dnia 2b.m. do nowego Zarządu Twa Linas Chacedek w Krynkach, powiatu grodzieńskiego zostali wybrani: Nyszt Saloma, Tołczes Lejzer, Lewin Mojżesz, Hjis Izak, Gabaj Hirsz, Kaplan Zelik, Rudy Efraim, Zakszejm Barel, Wapner Wolf, Kaplan Mejer, Szynder Sender, Iweński Morduch, Rozental Iser, Lifszyc Szaja i Stolarski Boruch wszyscy zamieszkali w Krynkach.

Stowarzyszenie Kultur-
-Liga w Bielsku-Podl.

Dnia 2 b.m. w Bielsku-Podlaskim odbyło się zebranie organizacyjne stowarzyszenia "Kultur-Liga" do którego Zarządu wybrano: Bogackiego Chaima, Bagana Symchę, Rakowickiego Josela, Wronę Izaka i Piekora Elie.

T-wo Kursów Wieczor-
wych w Zarębach Kościelnych.

Dnia 2 b.m. w Towarzystwie Kursów Wieczorowych w Zarębach Kościelnych, powiatu ostrowskiego odbyła się pogadanka nt. "Rozwój gospodarki w Palestynie". Omawiano stan gospodarki w Palestynie przed emigracją żydowską, wpływ emigracji na rozwój gospodarki w Palestynie i obecny stan gospodarki w Palestynie. Mówcy, poalej sjonisci - Góra Wolf, Szlażmyc Pinkus i Frydman Chaim z Zaręb Kościelnych stwierdzali, że Palestyna zawdzięcza sw ój obecny dobrobyt jedynie emigrantom żydom, którzy stoją kulturalnie wyżej od tubylczej ludności arabskiej.

Organizacja sjonistyczna
na w Broku.

Dnia 2 b.m. w Berek lokalu organizacji sjonistycznej w Broku, powiatu ostrowskiego odbyła się pogadanka n.t. "Droga młodzieży sjonistycznej w Palestynie". Mówcy, sjonisci-Korytnicki Iszaj i Zarębski Zelman z Broku wyjaśniali, że program działalności młodzieży sjonistycznej w Palestynie musi być utrzymany w duchu nacjonalistycznym i zgodny z tradycją religijną.

Obecni na odczycie komuniści Berek Bursztejn i Sruł Garber nagowali skuszość wywodów prelegentów i starali się dowieść, że młodzież żydowska winna ~~być~~ zgodzić z ludnością tych krajów, w których zamieszkuje i nie emigrować do Palestyny, gdzie najczęściej pada ofiarą głodu i nędzy. Usunięto ich za to z sali.

Zjazd przedstawicieli
Komitetów Odbudowy Pa-
lestyny w Białymstoku.

Dnia 3 i 4 b.m. w Białymstoku odbył się wojewódzki zjazd przedstawicieli Komitetów Odbudowy Palestyny pod przewodnictwem Jakobsona Natana. W obradach zjazdu brali udział przedstawiciele Komitetów w Wasilkowie, Supraślu, Gródku, Bielsku, Suchowoli, Sokołowie, Rutkach, Traciannem, Michałowie, Augustowie, Drohiczynie, Odelsku, Łapach, Małkini, Wysokiem-Mazowieckiem, Siemiatyczach, Krynkach, Sokółce, Kleszczelach, Brzostowicy-Wielkiej, Knyszynie, Boćkach, Wołkowysku i Białymstoku, oraz delegaci Centralnego Komitetu Odbudowy Palestyny - Dawid Radomski z Warszawy i Hereweld Abram z Palestyny. Omawiano dotychczasową działalność Komitetów. W drugim dniu obrad zjazdu delegat Hereweld zobrazował wyniki kolonizacji Palestyny i wzywał Komitety Odbudowy do wydatnego ożywienia swej działalności, zaś w dniu 6 b.m. w odczycie na t. "Problemy agrarne Palestyny" zilustrował stan gospodarczy Palestyny i prace Kierem-Kajemetu.

15
8
b/ Litwini.

Powiat Suwalski. Delegat T-wa Sw. Kazimierza, Wojciech Subocz /vide sy-
tuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr. 5/ wygłosił w ubieg-
łym tygodniu odczyty propagandowe w kilka miejscowo-
ściach powiatu suwalskiego.

Nastroj słuchaczy odczytów Subocza był dla niego niezwy-
kły przychylny.

c/ Ukraińcy.

Powiat Białostocki: Dnia 2 b.m. w mieszkaniu Leona Makarewicza w Białym-
stoku /Masowiacka 50/ odbyło się zebranie członków Ukraiń-
skiego Komitetu Emigracyjnego Emigrantów politycznych
pod przewodnictwem Hnojowego Jana, który omawiał histo-
rię powstania ukraińskiego.

Na zebraniu dnia następnego Leon Makarewicz trakto-
wał o dążeniu emigracji ukraińskiej do odwołania
Ukrainy od bolszewików i utworzenia samodzielnego pań-
stwa ukraińskiego.

Wojewoda Białostocki

Nr.BP.234/29.T.

Dnia 9 lutego 1929 roku.

14
Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6.

VII. Ruch wywrotowy.

a/ Przejawy działalności organizacji komunistycznych

Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi.

powiat Białostocki.

Dnia 5 b.m. na dworcu kolejowym w Białymstoku zatrzymana została Rywa Pitelnik z transportem następujących wydawnictw komunistycznych:

- 1/ 2 egz. listopadowego r.1928 listu KCKPP do wszystkich członków KPP.
- 2/ 4 egz. Komunikatów Prasowych Nr. 23, 27, 30 i 31 Ozerwonej Pomocy w Polsce, wyd. we wrześniu 1928 r.
- 3/ 2 egz. okólnika KCKPZB. w języku rosyjskim do wszystkich OK. z r.1928.
- 4/ egz. okólnika Sekretariatu KCKMZB pt. "Droży Towarzysze", wydane w języku rosyjskim.
- 5/ 1 egz. okólnika w języku rosyjskim o akcji związkowej, wyd. przez KCKMZB w grudniu 1928 r.
- 6/ 4 egz. biuletynu wojskowego Nr.1 w żargonie wyd. przez KCKPT w grudniu 1928 r.
- 7/ 4 egz. komunikatu prasowego w żargonie.
- 8/ 4 egz. wykazów partji politycznych, reprezentowanych w Sejmie - w języku polskim.
- 9/ 4 egz. odezwy pod tytułem "Rezolucja Wileńskiego Komitetu KCKMZB" wyd. w języku rosyjskim.
- 10/ 4 egz. rezolucji w języku rosyjskim, omawiającej działalność TSB.
- 11/ 12 egz. dodatku do Nr.8 "Ozerwonego Standardu".
- 12/ 137 egz. Nr.1 wyd. "Nowiny żołnierskie" wyd. w styczniu 1929 roku.

Zatrzymaną Rywkę Pitelnik przekazano z materiałami oskarżenia władzom sądowym.

b/ Wyroki sądowe.

Dnia 21 ub.m. Sąd Okręgowy w Łomży rozpatrywał sprawę z oskarżenia przeciwko Korytnickiemu Zewelowi i Surkowi Jankłow-
wi, oskarżonym o usiłowanie wywieszenia transparentu komunist-
cznego w dniu 27 marca 1928 r., oraz przeciwko Lermanowi
Matysowi, Grynberg Hanie Rywee i Grynberg Esterze Gitli,
oskarżonym o współdziałalność z Korytnickim i Surką.

Po zbadaniu świadków Sąd na wniosek prokuratora zmienił
kwalifikację czynu w stosunku do wszystkich oskarżonych z art.
129 K.K. na art. 102 K.K., oraz postanowił zwrócić sprawę prok-
uratorowi do przeprowadzenia ponownie śledztwa wstępnego i
połączyć ją ze sprawą likwidacji organizacji komunistycznych,
przeprowadzonej w powiecie ostrowskim w dniach od 24 do 26
marca 1928 roku.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI.

Nr.BP. 234/29.T.

Dnia 9 lutego 1929 r.

Sytuacyjne sprawozdanie i podziowe Nr.6.

VIII. Ruch Zawod

a/ Klasowe Związki Zawodowe.

Związek Zawodowy

Robotników Przemysłu
Drzewnego w powiecie
bielskim.

Zorganizowany w Białowieży wiatu bielskiego Sekretarjat Okręgowy Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Drzewnego, którego kierownikiem jest Dowgalski Marek, współpracujący ściśle z posłem Duboisem, rozpoczął akcję organizowania robotników we wszystkich ośrodkach przemysłu drzewnego w powiecie bielskim, wiążąc ją z równoległą akcją P.P.S., kierowaną przez posła Duboisa.-

Dnia 29 ub.m. Dowdalski Marek zwołał zebranie organizacyjne robotników przemysłu drzewnego w Siemiatyczach. Wynikiem zebrania było uzgodnienie zdań pomiędzy robotnikami chrześcijanami i żydami co do zorganizowania oddziału Związku Zawodowego robotników przem.drzewnego w Siemiatyczach, w którego skład wejdzie także istniejący już w Siemiatyczach żydowski Oddział Związku Zawod. robotników przemysłu drzewnego, któremu przewodniczy komunizujący Szerzenocki Abram. Podobne zebranie Marek Dowgalski zwołał dnia 30.ub.m. na stacji kol. Siemiatycze. W wyniku zebrania postanowiono założyć oddział Związku i wybrano zarząd oddziału, którego skład podany zostanie w następnym sprawozdaniu.-

Zwołane przez Dowgalskiego zebranie robotników przem.drzewnego na stacji kolejowej Nurzec dnia 31.ub.m. efektów organizacyjnych Dowgalskiemu nie dało.-

Z. Z. K. w Czeremsze.

Dnia 27ub.m. w Czeremsze powiatu bielskiego pod przewodnictwem Michałowskiego Władysława, kolejarza z Hajnówki odbyło się zebranie członków miejscowego oddziału Z. Z. K. Przemawiali - członek Zarządu Okręgowego Z. Z. K. w Wilnie, Tomaszewicz i Kulenda Józef z Brześcia n/B., na których

wniosek zebrani uchwalili rezolucję wzywającą kolejarzy do nieustannej pracy i solidarnego organizowania się w Z Z K, oraz domagającą się poprawy bytu dla wszystkich pracowników kolejowych.

Następnie wybrano nowy Zarząd Oddziału, oraz delegatów na zjazd okręgowy i krajowy. Szczegóły w tej materji podane zostaną w następnem sprawozdaniu.

Związek Zawodowy
Robotników Prze-
mysłu Odzieżowego
w Czyżewie

Do nowego Zarządu Oddziału Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Odzieżowego w Czyżewie pow. wyszawieckiego zostali mianowani: Kuszer Hersz prezes i Jabłonko Janek wiceprezes, obaj poszlakowani o działalność komunistyczną.

W dniach 1 i 2 b.m. w lokalu Związku wygłosili odczyty: "O przyrodzie", "O literaturze" i "Sąd literacki" nad powieścią "Matka złodzieja" bundowcy Lampart Szmul i Watter Aron, karani sądownie za działalność komunistyczną.

Związek Zawodowy
Pracowników Insty-
tucyj Użyteczności
Publicznej w Grodnie

Dnia 29 ub.m. odbyło się w Grodnie zebranie członków miejscowego Oddziału Związku Pracowników Instytucyj Użyteczności Publicznej, na którym po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych dokonano wyborów nowego zarządu w następującej składzie: Hornatowski Bolesław, Skowroński Stanisław, Wnuk Antoni, Kulik Abram, Bohaterowicz Karol, Zdankiewicz Piotr, Tauber Abram, Zawistowski Józef, Tomaszewski Michał, Krajgelówna Jadwiga, Kornacz Michał, Leonkiewicz Wiktorja, Jan Wiktor, Nieprachski Szmul, Klimowicz Józef, Mazurkiewicz Leon i Grybow Włodzimierz - członkowie, oraz Weinach Samuel, Wołoszewicz Dominik, Szmalczyk Mordachel, Jurgielewicz Julian, Nowiczuk Jan, Stoczkowska Eugenia, Surmacz Józef, Szulak Jakób i Kieda Jan - zastępcy.

Zarząd ten ukonstytuował się następująco: Skowroński Stanisław - prezes, Mazurkiewicz Leon - wiceprezes, Krajgelówna Jadwiga - sekretarz i Kulik Abram - skarbnik. Ponadto zebrani uchwalili budżet Oddziału na rok 1929 w kwotę 9 072 zł oraz wybrali Skowrońskiego Stanisława - delegata do Zarządu Głównego Związku i delegatów na...

renaję okręgowi Klas Związków Zawodowych

Związek Pracowników
Kasy Chorych w Grodnie

Komisarz Kasy Chorych w Grodnie, Korzeniowski
za erazając do zmniejszenia wydatków administracyjnych
i redukcji personelu biurowego Kasy, wypowiedział pracę
/ trzymiesięczne wypowiedzenie -- od dnia 1 lutego br.
wszystkim pracownikom Kasy z wyjątkiem pracowników apte-

W związku z tem grodzieński Oddział Związku Pracow-
ników Kasy Chorych poczynił kroki w celu przeciwdziałania
należącym do zarządzeniom komisarza Korzeniowskiego.

Związek Zawodowy Robot-
ników Przemysłu Garbar-
skiego

Dnia 2 b.m. w Białymstoku odbyło się zebranie
Związku Robotników Przemysłu Garbarskiego z udziałem
delegatów robotników garbarni z różnych miejscowości
Województwa Białostockiego. Przewodniczył prezes Związ-
ku -- Heller, przemawiał zaś Klepacki o ekonomicznych po-
trebach robotników garbarskich i strajku robotników
przemysłu garbarskiego w Krynkach powiatu grodzień-
skiego.

Rada Żydowskich Związków
Zawodowych w Łomży

Dnia 1 b.m. z inicjatywy Rady Żyd. Związków Zawod-
owych odbyła się w Łomży pogadanka n.t. "Literatura żydowska".
Przemawiali: bundowcy Posesorski i Mordko, Sztejzman Rach-
miel, studentka Sora Rosen i komunisty Noshim Jabłone-
wicz.

Dnia następnego w Łomży bundzistka Gitla Jaworowska
w Białymstoku wygłosiła odczyt n.t. "Młodzież robotni-
cza". Prelegentka omawiała rozwój żydowskiego ruchu
robotniczego w Polsce.

b/ Polskie Związki Zawodowe.

Zjednoczenie Kolejowców
Polskich w Ozeremsku

Dnia 26 ub. m. w Ozeremsku odbyło się zebranie
członków Zjednoczenia Kolejowców Polskich. Przemawiał
Kazimierz delegat Zarządu Głównego Z.K.P. i Ras-
p... traktował o konieczności poprawy

bytu kolejarzy i kwestji organizowania się ich w Z.K.P.
Występujących opozycyjnie członków Z.Z.K., zmuszono do
opuszczenia zebrania.-

c/ Związki Chrześcijańskie.

Stowarzyszenie Robotni-
ków Katolickich.

Dnia 2 b.m. w Białymstoku odbyło się poświęcenie
sztafetu Stowarzyszenia Robotników Katolickich i akade-
mja ku uczczeniu XXI rocznicy powstania Stowarzysze-
nia.-

Wskazanie zaga ks. dziekan Chodyko, poczem prze-
mawiali - poseł Urbanek, który scharakteryzował obec-
ny rozwój organizacyj robotniczych i trwające walki
wśród robotników, pozostających pod wpływami stronnictw
lewicowych i komunistycznych, oraz Mioduszewski Ładwik,
który skreślił powstanie i rozwój Stowarzyszenia Robot-
ników Katolickich. W czasie wbijania gwoździ w drzewce
sztafetu okolicznościowe przemówienia wygłosili -
prezydent m. Białegostoku, Hermanowski i poseł Białe-
jewski.-

d/ Związki Rzemieślnicze i Cechy.

Cech cieśli i murarzy
w Grajewie.

Dnia 3 b.m. w Grajewie odbyło się pod przewod-
nictwem Dryżby Jana zebranie cechu cieśli i murarzy, na
którem omawiano sprawy organizacyjne.-

Cech krawców, kuźnierzy
i innych w Białymstoku.

Dnia 5 b.m. w Białymstoku odbyło się zebranie maj-
strów cechu krawców kuźnierzy, czapników i modystek pod
przewodnictwem Maksymowicza Romana, na którym wybrano
zarząd cechu w składzie: Płoński Izaak - starszy cechu,
Czapliński Josel - podstarszy cechu, Lew Notta, Gabaj
Wolf, Kruglakow Mojżesz, Pesin Fejga, Bardasz Icko, Bar-
kuski Izrael, Rubinsztejn Estera, Furman Rubin i Migdał
Noach - członkowie, oraz Płoński Izaak - jako delegat
na mający się odbyć w Warszawie zjazd rzemieślników.-

e/ I n n e .

Związek Drobnych
Kupców Żydowskich
w Białymstoku.
 -----444-----

Dnia 3 b.m. w Białymstoku odbyło się zebranie Związku Drobnych Kupców Żydowskich w sprawie oddzielenia sklepów spożywczych od bezpośredniej łączności z mieszkaniami...

W tej sprawie postanowiono interwenjować u Pana Wojewody u przedłużenie terminu wykonania zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego do dnia 1. maja b.r....

Zebranie tkaczy i
lonkietników w Białym-
stoku.

Dnia 3 b.m. w Białymstoku odbyło się zebranie tkaczy lonkietników pod przewodnictwem Józefa Josela. Na zebraniu tem postanowiono pracować tylko 4 dni w tygodniu wobec braku zamówień, a bezrobotnym wypłacać zapomogi z Kasy Związku w wysokości 20 zł tygodniowo...

f/ B e z r o b o c i e .

Rada Miejska m. Łomży na posiedzeniu w dniu 29 ub.m. przeznaczyła z funduszu miejskich 10 tysięcy złotych na pomoc dla bezrobotnych...

Magistrat m. Łomży zaopatruje część bezrobotnych w węgiel i wydaje bezpłatnie około 200 obiadów dziennie dla rodzin bezrobotnych...

Według danych z dnia 7 b.m. na terenie Województwa Białostockiego bez pracy pozostaje 5968 osób, a mianowicie:

powiat :	ilość :	zmniejszenie :	wzrost :	pobiera zapomogi:
augustowski:	50	-	6	16
suwalski :	102	-	-	4
wołkowyski :	280	-	5	-
sokólski :	35	-	-	-
Łomżyński :	197	-	28	62
białostocki:	4114	-	370	1408
grodziński :	1086	4	-	178
bielski :	48	-	9	-
ostrowski :	56	2	-	-

21 12
Wojewoda Białostocki

BP. 234/29.T.

Dnia 9 lutego 1929 roku.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6.

IX. S t r a j k i .

Strajk personelu technicznego, teatru miejskiego w Grodnie.

Vide sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.5.

Trwający od dnia 24 ub.m. strajk personelu teatru miejskiego w Grodnie nie został dotychczas zlikwidowany.

W związku z przejęciem teatru przez Zrzeszenie Artystów Scen Polskich prowadzone są obecnie pomiędzy Zrzeszeniem i strajkującymi pertraktacje, w których wyniku strajkujący mają w najbliższych dniach przystąpić do pracy na nowych warunkach.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI.

Nr BP. 234/29 T.

Dnia 9 lutego 1929 r.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr. 6.

X. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Morderstwo w powiecie
komżyńskim.

Vide sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr. 5.

Morderstw na rodzinie rządcy majątku Poryte Świerzyńskiego, jego służącej Władysławie Zienkiewicz i mechaniku majątku Pawle Makysza dokonane zostało na tle zemsty osobistej przez Józefa Nowickiego, Hipolita Piszyńskiego i Dmochowskiego Jana, którzy dnia 29 ub.m. o godzinie 19-ej wtargnęli do mieszkania rządcy majątku Świerzyńskiego, gdzie Nowicki dokonał mordu poczem sprawcy morderstwa zbiegli.

Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń zatrzymano dotychczas siedem osób, które bądź bezpośrednio brały udział w morderstwie, bądź też pozostawały w związku z mordercami, a mianowicie:

Hipolita Piszyńskiego i Jana Dmochowskiego, którzy wspólnie z Nowickim Józefem dokonali zabójstwa żony Świerzyńskiego, jego córki, służącej i maszynisty majątku, oraz ranili młodszą córkę rządcy Świerzyńskiego. Piszyński i Dmochowski dali ponadto szereg strzałów do żony właściciela majątku hr. Wiktorji Dziełuszyckiej, która, słysząc strzały, przybiegła do mieszkania Świerzyńskich, jak również strzelali do kotlarza Mojżesza Ajzenszmidta, który w tym czasie zamierzał wejść do kancelarii rządcy Świerzyńskiego; Pawła Kuklińskiego, Helenę Kuklińską i Józefa Kerchnera, którzy zaraz po dokonaniu mordzie spotkali się w mieszkaniu z mordercą Józefem Nowickim i widząc jego zdenerwowanie, oraz splamione krwią ubranie, nie tylko nie wszczęli alarmu, by spowodować ujęcie mordercy, lecz - przyjęli i przechowali u siebie zaplamiony krwią kożuszek Nowickiego, który dopiero dnia następnego został wykryty i zabrany przez policję.

Konstantego Gałaszewskiego, stróża majątku i Annę Podgórką, Dójkę krów, z których Gałaszewski, znajdując się w pobliżu miejsca zbrodni i będąc zaalarmowany strzaskami około mieszkania rządcy Swierzyńskiego, podszedł do miejsca zbrodni, natknął się na morderców, obserwował co się dzieje i, mając zupełną możliwość wszczęcia alarmu, zachował się biernie, jak gdyby nic nie zaszło, co nasuwa podejrzenie, że poznał zbrodniarzy, lecz pozwolił im ucieść bezkarnie.- Badany przez policję - Gałaszewski odmawia zeznań, dotyczących bezpośrednio faktu zbrodni, a przeciwnie mało wartościowymi zeznaniami chce skierować dochodzenia na fałszywe tory.-

Dójka krów, Podgórska wszedłszy do mieszkania Swierzyńskich w momencie dokonywania zbrodni, natknęła się na jednego z morderców, a widząc leżące trupy, cofnęła się najspokojniej, nie zaalarmowała nikogo o zauważonym fakcie, lecz udała się do obór i tam rozpoczęła dojenie krów. Z zachowania się jej wynika, że zna ona dobrze morderców; przy konfrontacji Podgórska zachowuje się cynicznie.-

Również fakt pozostawienia jej przy życiu przez morderców, aczkolwiek znalazła się ona na miejscu zbrodni w chwili jej dokonywania - świadczy, że zbrodniarze darzyli ją swym zaufaniem.-

Dnia 1 b.m. o godz. 4-ej min. 30 w nocy pełniący służbę w majątku Porytem przodownik P.P., Stanisław Jeż zauważył łunę w kierunku północno-zachodnim na polach majątku w odległości pół kilometra od zabudowań folwarcznych. Delegowani natychmiast na miejsce pożaru szeregowi P.P. stwierdzili, że pali się sterta włomy, stanowiąca własność majątku i, że z pod sterty wystają kończyny dolne człowieka.- Szeregowi ci wyciągnęli z płonącej sterty nawpół zwęglony szkielet ludzki. Z pozostałych resztek ubrania na szkieletcie, budowy szkieletu i zeznań świadków wynika, że jest to szkielet głównego sprawcy mordu, Józefa Nowickiego, który po dokonaniu mordu zbiegł. W toku dalszych poszukiwań znaleziono w zgliszczach sterty rewolwer systemu "Brauning" hiszpański kłb. 7,65 mm. z opaloną rękojeścią.- Rewolwer ten odpowiada zupełnie re-

wolverowi, jaki posiadał Nowicki. -

Według wszelkiego prawdopodobieństwa Nowicki zapalił stertę, a następnie popełnił samobójstwo w obawie przed odpowiedzialnością za dokonanie mordu. -

Dalsze dochodzenia trwają. -

Zabójstwo szerego-
wego P.P.

Dnia 2 b.m. na posterunku P.P. w Augustowie usiłowa-
pozbawić się życia szeregowy Raduński z obsady tegoż po-
stunku.

Obecni na posterunku szeregowi P.P. usiłowania Rad-
skiego uniemożliwili, jednakże podczas odbierania mu br-
spowodowali strzał, który ugodził w brzuch szeregowego
niego Manieckiego. - Szeregowy Maniecki po dokonaniu oper-
i wyjęciu kuli w szpitalu w Grodnie zmarł dnia 3 b.m. - Po-
grzeb Manieckiego odbył się w Augustowie dnia 5 b.m. pra-
licznym udziałem ludności. -

14

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr.6.

Dnia 9. lutego 1929 r.

XI. Sprawy graniczne.

N e g a t y w n y

[illegible]

WOJENODA BIAŁOSTOKI.

Nr BP 234/29 T.

Dnia 9 lutego 1929 r.

Sytuacyjne sprawozdanie tygodniowe Nr 6.

XII Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

N e g a t y w n y -

- - - - -

XIII. V A R I A .

Poświęcenie gmachu
Sejmikowego gimna-
zjum koedukacyjnego
w Ostrowi-Maz.

Dnia 1.b.m. w Ostrowi-Mazowieckiej przy udziale Pana Wojewody Kirsta jako reprezentanta Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego, wizytatora szkół okręgu szkolnego warszawskiego, Gadomskiego, oraz przedstawicieli władz administracyjnych wojskowych, samorządowych, nauczycielstwa i społeczeństwa odbyło się w Ostrowi-Mazowieckiej uroczyste poświęcenie gmachu Sejmikowego gimnazjum koedukacyjnego. Aktem poświęcenia dokonał ks. kanonik dr. Wiesielaki, poczem odbyły się - uroczysta akademja i otwarcie wystawy powiatowej, obrazującej działalność gospodarczą samorządu powiatowego i prace szkolne. Część wystawionych eksponatów przeznaczona jest na powszechną wystawę krajową w Poznaniu.-

W czasie objadu, wydanego w salach ratusza - Pan Wojewoda Kirst wygłosił dłuższe przemówienie, w którym podkreślił uznanie swe dla poczynan samorządu powiatowego powiatu ostrowskiego, wezwał wszystkich działaczy społecznych do zgodnej współpracy, oraz pogłębienia rozpoczętej pracy w dziale akcji społecznej, meljoracji i zagadnień rolnych. -

Z okazji uroczystości szkolnych w powiecie ostrowskim w dniu 1 b.m. Pan Wojewoda Kirst wysłał dnia 1.b.m. następujący telegram do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

" Przesyłam Panu Prezydentowi złożone na moje ręce wyrazy głębokiej czci i wdzięczności przedstawicieli społeczeństwa ostrowskiego, zgromadzonej na uroczystej akademji szkolnej z racji poświęcenia gmachu gimnazjum koedukacyjnego sejmiku ostrowskiego, za łaskawe nadanie szkole Swego Najdostojniejszego Imienia. -

W dniu Imienin Wielkiego Luminarza nauki i oświaty składam w imieniu tegoż społeczeństwa i własnem jak najserdeczniejsze życzenia!-

Również Pan Wojewoda wysłał telegram do Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego:

" Melduję Panu Marszałkowi, że rzucone przez Niego hasło twórczej pracy znalazło szczerzy oddźwięk na terenie powiatu Ostrowskiego, gdzie w dniu dzisiejszym dokonano uroczystego aktu poświęcenia monumentalnego gmachu sejmikowego gimnazjum koedukacyjnego, któremu nadano imię Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Profesora Ignacego Mościckiego!-

Zgromadzeni na uroczystej Akademii przedstawiciele społeczeństwa ostrowskiego składają Tobie, Panie Marszałku, Wielki Budowniczy Odrodzonej Polski, wyrazy hołdu i zapewnienia, że rozpoczęta praca przebudowy państwa znajduje tu pełne zrozumienie!-

Zjazd rolników
powiatu wołkowyskiego.

Dnia 30. ub. m. z inicjatywy właściciela majątku Bielewicz w powiecie wołkowyskim, majora W.P. Jełowickiego odbył się w Wołkowysku zjazd rolników powiatu wołkowyskiego, na który przybyli - przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Łowiectwa sekretarz Chrześcijańskiego Związku Rolników Wielowiejski, b poseł na Sejm Ozimina Wojciech z poznańskiego, redaktor pisma " Prawo rolnika ", hr. Żubieński Henryk z Warszawy i właściciel ziemski z Małopolski, hr. Żubieński Tadeusz. Obrady Zjazdu zagał major Jełowicki, poczem przemawiał Wielowiejski, który skreślił gospodarcze położenie Polski bezpośrednio po zwycięskim ukończeniu wojny bolszewickiej. Zaznaczył on m.in., że wbrew wszelkiemu pesymizmowi, pomimo olbrzymie trudności, błędy przez Sejm Ustawodawczy popełniane i liczne błędy, popełniane przez poszczególnych Ministrów Rządów przedmajowych kraj przetrwał okres dewaluacji marki i nieudanych eksperymentów stabilizacyjnych, a od roku 1926 dzięki przemyślanym posunięciom Rządu odbudowuje się gospodarczo w szybkim tempie!-

Zdaniem Wielowiejskiego - nie wszystko zostało jeszcze zrobione, dużo pozostaje do zrobienia, niemniej jednakże zdecydowana wola Rządu, popieranie przez nich inicjatywy prywatnej i wciąganie w orbitę działań Rządu całego społeczeństwa - rokuje na przyszłość jak najlepszą nadzieję, co uznają nawet nieprzychylni do Rządu usposobieni. - Wielowiejski oświadczył dalej, że podniesienie gospodarcze kraju zależy w pierwszej mierze od podniesienia rolnictwa, co uskutecznione być może na drodze zbudowania ścisłej współpracy większych i mniejszej własności ziemskiej. Wreszcie Wielowiejski wskazał na te trudności, jakie w swej przemyślanej pracy napotykają ze strony opozycji Rząd i B.B.W. z R., poczem dementował szczegółowo zarzuty, czynione Rządowi ze szkodą dla Państwa. -

Następny mówca, b. poseł Ozimina przekonywał zebranych, że wspólny wysiłek większej i mniejszej własności ziemskiej na kresach wschodnich przy wydatnej pomocy Rządu doprowadzi niewątpliwie do podniesienia kultury rolnej i jako przykład stawiał Poznańskie, które zgodnie z wysiłkiem całego społeczeństwa zachowało w okresie niewoli kulturę narodową i podniosło ją tak, że dziś przoduje całej Polsce w ogólnym wysiłku o lepsze jutro dla kraju. -

W dyskusji nad referatami Wielowiejskiego i b. posła Oziminy stwierdzono stały wzrost zaufania do Rządu i B.B.W. z R. wśród społeczeństwa. Wysunięty w toku dyskusji projekt utworzenia Związku rolników pow. wołkowyskiego, któryby pozostawał w kontakcie z Chrześcijańskim Związkiem Rolników, upadł wskutek rozbieżności zdań uczestników zjazdu. Również nie dokonano na zjeździe wyboru 10-ciu mężów zaufania rolników pow. wołkowyskiego, przewidzianego w programie obrad zjazdu. - Ustalono jedynie listę kandydatów na wspomnianych mężów zaufania. -

Obecnych na zjeździe było około 50 osób. -

Kampanja przedwyborcza
do Rady Miejskiej m.
Sokółka.

Główna Komisja Wyborcza zatwierdziła dnia 2. b.m. spisy wyborców. W dotychczasowym przebiegu kampanji przedwyborczej wysuwane są dwie koncepcje: wystawienia jednej listy wspólnej dla żydów i chrześcijan z równym podziałem mandatów; wystawienie jednej zjednoczonej listy polskiej, która na ogólną liczbę 24 mandatów mogłaby uzyskać co najmniej 12.-

Koncepcja pierwsza prawdopodobnie upadnie ze względu na nieprzychylnie ustosunkowanie się do niej Bundu. Znacznie więcej szansa na zrealizowanie ma koncepcja druga, która staje się coraz bardziej popularną.-

Dnia 3.b.m. odbyło się zebranie przedwyborcze przedstawicieli wszystkich warstw i ugrupowań społeczeństwa polskiego, na którym wypowiedziano się ogólnie za wystawieniem zjednoczonej listy polskiej.

Za zjednoczoną listą polską wypowiedzieli się Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Garbarskiego, Oddział metalowców Powiatowego Zrzeszenia Rzemieślników Chrześcijan, grupa B.B.W. z R., Związek Strzelecki P.S.L. "Piast" i częściowo P.P.S.-

Na wspomnianym zebraniu postanowiono utworzyć komitet wyborczy zjednoczonej listy polskiej i powołano do niego - ks. dziekana Bokszezanina, sędziego Urbańskiego Jana, sympatyka B.B.W. z R., Daszotę Józefa, członka Związku Strzeleckiego, Jana Jackiewicza, działacza P.P.S. i prezesa Związku Zawod. Robotników Przem. Garbarskiego, Grzywnę Józefa, delegata Zrzeszenia Rzemieślników, sympatyka P.P.S., Bubińskiego Józefa, bezpartyjnego i Franciszka Godlewskiego, prezesa sokólskiego Koła Związku Młodzieży Polskiej, sympatyka P.S.L. "Piast".-

Ks. Bokszezanin, uważany za duchowego przywódcę Ch.D.w Sokółce, zadeklarował wobec Starosty Powiatowego swój akces do akcji zjednoczonej listy polskiej i

D o d a t k o .

Zjazd Starostów.

W dniach 5 i 6 b.m. pod przewodnictwem Pana Wojewody odbył się zjazd Starostów Powiatowych Województwa Białostockiego. Wyższy program zjazdu obejmował wszystkie dziedziny życia ludności na terenie Województwa, specjalnie zaś uwzględniał sprawy rolnictwa samorządowe i weterynaryjii.-

W obradach zjazdu dnia 5 b.m. brał udział Generalny Inspektor Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dr. Hryszkiewicz .-

Zebrań robotników fabryki tytoniowej w Grodnie.

Dnia 4 b.m. w Grodnie odbyło się zebranie robotników tytoniowych z Grodna przy udziale sekretarza generalnego Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Tytoniowego Adynowskiego z Warszawy. Na zebranie przybyło około 120 robotników. Głównym tematem obrad była sprawa zwolnienia 6-ciu robotników z Państwowej Fabryki Tytoniowej w Grodnie, których Dyrekcja Fabryki, mimo poczynionych starań ze strony Związku Zaw., nie chce przyjąć z powrotem do pracy. Na wstępie zebrania robotnicy zaproponowali wybrać delegację, która uda się do Warszawy do Ministerstwa Skarbu z prośbą, by Ministerstwo skłoniło Dyrekcję Fabryki do przyjęcia z powrotem rzekomo niesłusznie zwolnionych robotników. Członek Rady Klasowych Zw. Zaw., Mazurkiewicz Leon i sekretarz generalny Związku Tytoniowego Adynowski sprzeciwili się tej propozycji, wyjaśniając zebraniemu, że w tej sprawie już Związek wysłał delegatów z interwencją do Ministerstwa Skarbu, co jednak nie odniosło żadnego skutku i z tego względu zaproponowali zebraniemu zwołanie dnia 11 b.m. większego zebrania, na którym powzięta ma być uchwała, upoważniająca delegatów do ponownego zażądania od Dyrekcji Fabryki przyjęcia do pracy zwolnionych 6-ciu robotników z tem, że o ile żądanie to nie zostanie uwzględnione, wówczas wszyscy robotnicy Fabryki Tytoniowej w Grodnie akcją Związku poprą jednogódnym włoskim strajkiem.